

Tunkkarin Sanomat

Kyläyhdistys Tunkkarin Tuulet ry:n julkaisu

Nro 13 • 1 / 2011

Iloista kevättä!

Tunkkarin Sanomat

Päätoimittaja
Jukka Tunkkari

Toimituskunta
Paula Rita
Hannu Salo
Jukka Tainio
Jukka Tunkkari

Lehden levikkialue
Tunkkarin koulupiiri

Kansikuva
Hyvänä lumitalvena ovat hiihtoladut Anunkiin olleet ahkerassa käytössä. Tunkkarin koulun eskarilaiset ja luokat 1-2 toteuttivat viikolla hiihtoretken Anungin kämpälle. Kuvan näppäsi Paula Rita.

Lämmin kiitos
Itikka Osuuskunnalle ja toimitusjohtaja Reijo Flinkille takasivun mainoksesta. Ilmoitus mahdollisti tämän numeron julkaisun. Kiitos!

Edellisten numeroiden toimituskunnan jäsen Raimo Haapalehto siirtyi viime joulukuussa eläkkeelle ja hänen tilalleen valitsivat koulun opettajat Paula Ridan. Lämpimästi tervetuloa Paula toimituskuntaan ja kiitos Raimo hyvästä yhteistyöstä ja vahvasta panoksestasi lehden tekoon!

Toimituskunta

Pääkirjoitus

Opettajien merkitys mittava

Olin taannoin mukana keskusteluryhmässä, jonka osallistujat koostuivat aktiiviurani aikaisista työkavereista. Kukin vuorollaan otti esiin kysymyksen, johon toiset saivat vastata. Mieleeni painui seuraava kysymys ja ennen kaikkea vastaukset siihen. Kysymys kuului: ”Nimeä perusteluin mielestäsi kolme tärkeintä ihmistä, jotka ovat vaikuttaneet merkittäväällä tavalla elämääsi”? Vastauksissa vilisi oman perheen jäseniä, kavereita lapsuuden, nuoruuden ja työelämän ajalta, joku koskettavan kirjan kirjoittanut jne. Yksi oli kuitenkin kaikissa vastauksissa ylitse muiden. Jokainen nimesi omaan listaansa yhden opettajistaan koulunkäynnin ja opiskelun varrelta. Opettajan, joka oli auttanut oppilastaan löytämään hyvän elämän eväät.

Tunkkarin koululla ja koulun oppilailla on mielestäni ollut hyvä ”opettajaonni”. Opettajat Liisa Sirolasta nykyisiin ovat olleet työnsä antautuneita ja niitä hyvien elämän eväiden jakajia.

Yksi lehti koulun historiassa kääntyi vuodenvaihteessa, kun Raimo Haapalehto siirtyi ansaituille eläkepäiville. Lehdessä toisaalla lisää Raimon eläkkeellesiirtymisjuhlasta.

Tunkkari koulun opettajat kautta vuosien: Liisa Sirola, Inkeri Lehtola, Paavo Nuottimäki, Pirkko Vornanen, Seija Leppälä, Raimo Haapalehto, Tuija Palosaari-Kainu, Kirsi Kanala, Paula Koskimäki, Satu Tuominiemi ja Paula Rita. Jo ennen Liisa Sirolaa on kylällä toiminut aika ajoin ns. kiertokoulu.

Jälleen viittaus Tunkkarin kyläkirjaan. Siellä on kappale kylälämmen koulun historiaa otsikolla Koulunkäynti. Hopi hopi lukemaan.

Jukka Tunkkari

Kässä- tunnilla

Meillä on kerran viikossa käsitöitä.
Me olemme tehneet rekkatyynyjä.
Puukäsityöluokassa olemme
tehneet naulakkomerkkejä.
Olemme virkanneet tontulle paidan.
Nyt me teemme kännykkäkoteloita.
Tytöt tekevät laukkuja.
Työkalujamme ovat neulat,
virkkukoukut, langat, sakset,
kädet ja kynät..
Miska ja Timi haluaisivat
tehdä pesäpallomailat.
Juho haluaisi tehdä räpylän.
Janne haluaisi tehdä pesäpallon.

Janne, Miska, Timi ja Juho

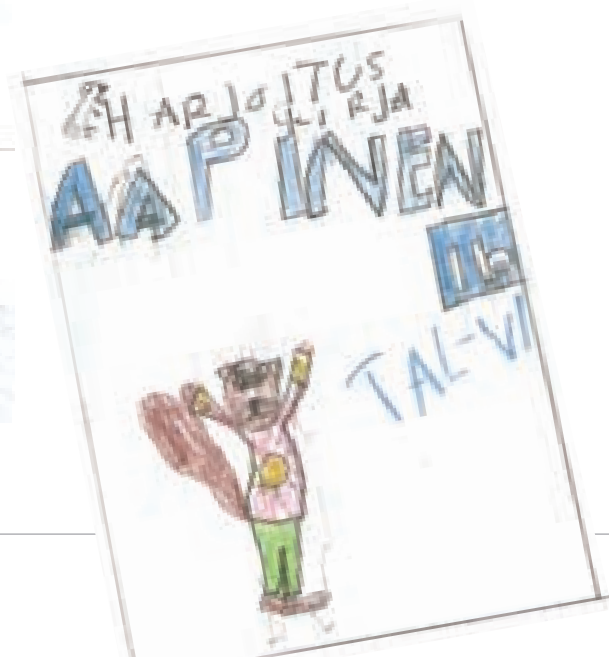
Hieno rekkatyyny!

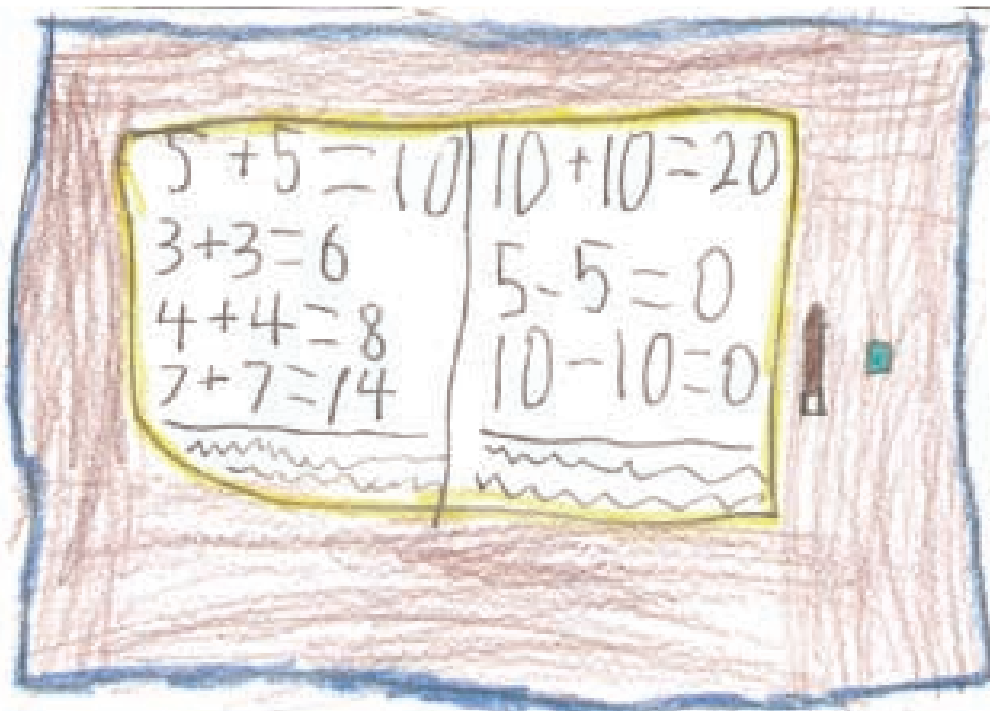
Äikän tunnilla

Oppilaat lukevat aapista, lukukirjaa,
lukuviikkoa ja pulpettikirjoja.
Ope lukee Ronja Ryövärintytärtä.
Meillä on luokassa oma kirjahylly.
Me saamme tuoda kotoa omia kirjoja.
Kakkoset harjoittelevat kaunooa.
Ykköset tekevät Ansa-kirjaa.
Joskus saamme kirjoittaa omia tarinoita.

Fanny, Venla R., Lea, Neea ja Amanda

Tokaluokkalaiset harjoittelevat kirjoituskirjaimia!

Plus-laskut ovat helppoja!

Matikan tunnilla

Matematiikka on kivaa.
Kertotaulu on keskivaikea.
Joskus tarvitsemme laskuhelmiä ja -silmiä.
Matematiikkaa tarvitaan kaupassa.
Tokuokkalaisilla alkoi juuri
geometrijakso ja ekaluokkalaisilla miinuslaskut.
Kokeet on kivoja. Jonnen mielestä ei.

Joni, Eetu, Väinö ja Jonne

Tietokoneella

Olemme kirjoittaneet tietokoneella lehteen.
Olemme pelanneet ekapeliä ja matikkapelejä.
Ekapeli on peli, jota pelaamalla voi
harjoitella lukemista ja laskemista.
Jäätelöpelissä pingviini ratkaisee kertolaskuja.
Olemme kuunnelleet lintujen ääniä
ja etsitty tietoa eläimistä.

Saara, Valtteri K, Valtteri T, Oona ja Venla K.

*Pingviini-pelissä
harjoitellaan
kertotauluja!*

Runoja ja arvoituksia

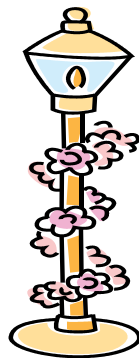
keksineet 3. ja 4.-luokkalaiset

Tähti,
tuo sievä
kukka.
Kimaltelee, kun kuu
kuiskailee.

Venla

Katulamppu
Tuo metallinen
lamppu.
Valaisee tasaisesti
kunnes hajooa.

Santeri

Se on pehmeä, lämmin ja pörröinen.
Se lämmittää, kutittaa ja saa mielen
iloiseksi.

Mikä se on?

(akkusalliv)

Se on valkoinen, pyöreä ja pehmeä.
Se leijuu, liikkuu ja muuttaa muotoaan.

Mikä se on?

(ivlip)

Hevonen,
tuo pehmeä
kävelevä sohva.
Hirnuu.
Hevonen vain tylsistyy
ja juoksee pois.

Janika

Mörkö
Tuo musta mörisevä
möykky.
Syö sipsiä kunnes
siihen tukehtuu.

Mörkö Afrikkaan lähetettiin
ja mereen heitettiin.

Juho

Se on paksu tai ohut, pitkä tai pätkä.
Sillä voi tarttua, sillä voi koskea
tai sillä voi näpätä. Mikä se on?

(imros)

Se on pyöreä, lasinen ja kova.

Se säilyttää, pysyy pystyssä
ja menee rikki.

Mikä se on?

(ikkrupisal)

Superpallo,
tuo kimmoisa pollukka.
Pyörii.
Kunnes vain pomppaa pois.

Ahti

Se on kova, vaarallinen ja musta.
Se pyörii, kelluu ja räjähtää.

Mikä se on?

(aniim)

Sairaankuljetus Läspä

Perjantaina 18.3.2011 Haastattelimme Heli ja Petri ”Pete” Läspää. Kyselimme silloin heiltä perinteisiä kysymyksiä. Jotka olivat heidän mielestä ”hiukan vaikeita”.

Minkälaisia tapauksia sairaankuljetuksessa enimmäkseen on ollut?

– No enimmäkseen vanhuksia, sekä muita hengenhädistuspotilaita.

Miksi halusitte juuri tämän ammatin?

– Me ajauduimme tälle alalle perheyriksen kautta.

Minkälainen lapsuutenne oli?

– Normaali, ei kovin erikoinen, kommentoivat molemmat.

Mikä oli toiveammatti lapsena?

– Heli tuumasi tahtoneensa poliisiksi tai puheterapeutiksi. Petri muistelee halunneensa ehkä lentäjäksi.

Mikä on hauskin muisto töistänne?

– Joka päivänä tapahtuu jotain hauskaa. Hauskinta on tainnut olla kun Petellä ratkesi töissä housut.

Minkälainen oli ensimmäinen työpäivänne?

– Se oli jännittävä, vaikka mitään erityistä ei tapahtunutkaan.

Minkälainen on työympäristönne?

– Menemme sinne, missä meitä tarvitaan, joten vaihteleva se on ainakin. Vaihtelevuus tuo ympäristöön oman mielenkiintonsa.

Seuraavaksi kyselimme mieltymyksistä:

Mieli ruokanne?

– Kana, Heli. – Kana ja riisi, Petri.

TV-ohjelma?

– Täydelliset naiset, Heli. – House, Petri.

Suosikkiharrastukset?

– Kuntosali, spinning ja opiskelu, Heli.
– Kuntosali ja kalastus, Petri.

Mitä teette mieluiten vapaa-ajalla?

– Vietetään aikaa lasten ja kavereiden kanssa.

Mikä on mielikirjanne?

– Ei oikeastaan ole, luen aika vähän, Heli.
– Marokon kauhu, Petri.

Suosikkielokuva?

– Niitä on paljon, Heli – Hyvät komediat, Petri.

Minkälainen on perheenne?

– Kaksi lasta (Jimi 4 v. ja Jonne 2 v.)

Missä asutte?

– Tuossa vanhalla Tunkkarilla.

Mitä vinkkejä antaisitte peruskoululaisille?

– Kannattaa käyttää heijastimia ja turvavälineitä sekä noudattaa liikennesääntöjä.

Haastattelun jälkeen kävimme katsomassa ambulanssia ja sen työtiloja. Sisätilat olivat siistit ja toivotavasti potilaatkin tuntevat olonsa miellyttäväksi.

Heini, Joonna, Ilmari, Matleena ja Henna

Koulun uusi opettaja – Antti Pitkänen

Raimon lähdettyä odotimme uutta opettajaa Antti Pitkästä, joka tulisi 5-6 luokkaan. Hän opiskelee opettajaksi ja asuu nyt Kaustisella. Antti on 25-vuotias ja hänellä on kaksi kissaa, Piipinen ja Rummukainen. Antti harrastaa vapaa-ajallaan judoa ja keuhalla pyöräilyä.

Kysimme, että mikä on niin sanottu ihanneopettaja? Antti vastasi: – Kuuntelee ja on mukana tunnilla sekä olisi esimerkki muille. Tietenkään kaikkea ei tarvitse mukisematta niellä, vaan jos opettajan jutut vaikuttaa kummallisilta, niin sitten kyseenalaistetaan.

Antti on ollut ennen töissä rautakaupassa ja remonttihommissa. Nuoruudessaan hän teki töitä myös pitopalvelussa.

Hänen lempivuodenaikansa on kesä. Televisiota säännöllisimmin tulee katsottua Emmerdalea. Lempimusiikki on 80-luvun rock ja lempipaikka on jokin rauhallinen, hylätty rakennelma, jota luonto

on jo valloittamassa takaisin. Antin lempiruokaa on Janssonin kiusaus. Antin lempi-ikä on 28, koska hänen mielestään ihminen on silloin oma itsensä. Outo vastaus, kun hän ei ole vielä itsekään niin vanha, Hänen lempikirjansa on Yksi kaikkia vastaan.

Antin lempiaine oli pienenä matematiikka. Ja lempiväri edelleenkin vihreä. Antilla on myös lempielokuva joka on Kurosawan Ikiru. Lempipelejä ovat Falloutit, joita on tullut pelattua jo yli kaksitoista vuotta. Suosikki artisti on Arjen Lucassen, joka tekee hyvin omalaatuista musiikkia.

Markus, Amanda, Saara ja Salla

Uudet kyläläiset

Tunkkarin kylälle on muuttamassa uusi perhe. Tähän Finnilän Jarmon perheeseen kuuluu Tuula-vaimo (Hohenthal) ja kolme lasta. He Muuttivat Tunkkarille, koska lapset käyvät koulua täällä, ja he ovat saaneet hyviä ystäviä.

Kyselimme Jarmolta kaikenlaista ja hän vastasi samalla mitalla: -Elämässäni ei ole mitään tapahtunut oikein mitään mullistavaa, mutta onhan se erilaista kun lapsiakin on, enkä avaruudessakaan ole päässyt käymään, mutta ihan rentoa tavallista elämää ollaan vietetty.

Heillä ei ole kotieläimiä, jos Jarmoa ei lasketa.

– Minä olen projektipäällikkö ja vaimoni Tuula on erikoissuunnittelija. Perheen kanssa harrastetaan jalkapalloa ja urheilua, mutta pidän myös lukemisesta ja ottaa rennosti.

Täällä he asuvat Räytingissä ja sitä ennen Oulussa.

– Lempitv-ohjelmani on varmaankin Top Gear,

kertoo Jarmo suosikkiohjelmastaan.

– Minulla oli mukava lapsuus, asuin Räytingissä, kaikki kesät vietimme uimassa ja pelasimme jalkapalloa.

– Lempiruokani on lihakeitto ja toisena on kyllä jauheli-hakeitto

Jarmo kertoo käyneensä Ahon koulua Räytingissä ja Tuula käyneen Tunkkarin koulua.

Ikäkysymykseen Jarmo vastaa hienotunteisesti:

– Tuula-vaimoni on hyvän ikäinen, Sara täyttää 10, itse olen 39. Ville täyttää ensi viikolla 7 ja nuorimmainen, Essi, on 3-vuotias.

Jarmo taitaa olla huumorimiehiä.

Eva, Pauli, Tuomas, Aleksi ja Teemu

Kiitos Raimo!

Koko joulukuun ajan Tunkkarin koululla kävi kuhina. Opettajat ja oppilaat valmistelivat joulujuhlaa, joka tällä kertaa olisi myös läksiäisjuhla. Sipistiin ja supistiin ja salaisia suunnittelutuokioita pidettiin. Koko kylän väki kutsuttiin juhliin.

Raimon tuntien me opettajat tiesimme, että meidän saataisi olla hieman vaikeaa järjestää Raimolle yllätyskytyi juhliin. Ja niinhän siinä kävikin, että kun tulimme valmistelemaan h-hetkeä koululle Raimo oli jo siellä! Tapansa mukaan ajoissa paikalla tarkistamassa, että kaikki on ok ennen iltaa. Jouduimme komentamaan Raimon kotiin.

Vähän ennen kuutta väkeä alkoi kerääntyä jäälyhdyillä koristellulle koulun pihalle. Väki muodosti kunniakujan ja kun Raimo ja Inki astuivat ulos Läs-pän taksista aplo-dit raikuivat.

Pihalta juhlakalu ja -väki ohjattiin kahvipöytään. Kahvi- ja rupattelutuokion jälkeen juhlaväki siirtyi saliin, jossa Raimoa muistettiin eri tavoin. Koulukäyntiavustaja Justiina Palola-Widjeskog oli sanoittanut laulun ”Relaa, relaa hyvä mies eläkepäivät sull’ on ees”,

jonka koulun henkilökunta esitti. Vetelin kunta, vanhempainyhdistys TuKeVat, OAJ:n paikallisyhdistys, kyläyhdistys Tunkkarin Tuulet ja muiden koulujen opettajat muistivat Raimoa. Oppilaiden ja vanhempien tervehdyksen ojensivat Tiina ja Teemu Rannila, äiti ja poika, Raimon oppilaita kahdessa polvessa.

*”Koulun ovet sulkeutuu ja loma alkaa saa.
Yksi virstanpylväs matkallasi iäks jäänee taa.
Elämässä’ uudet vaiheet oottaa vuoroaan.
Muistojesi kansioon nää vuodet liittää saat.
Hyvää matkaa ja näkemiin sulle toivotamme näin...”*

Raimo Haapalehto, pidetty opettaja ja kollega luotsasi Tunkkarin koulua neljännesvuosisadan ajan (1985-2010).

lauloivat koulun oppilaat Raimolle juhlapäivää seuraavana päivänä joulupuurohetken yhteydessä. Koulun siistijä-ruuanjake-lijä Maija Hohenthal piti kauniin puheen monivuotiselle työkaverilleen. Me muut pidätelimme kyöneleitä. Joskus ei vain löydä niitä oikeita sanoja vaikka haluaisi sanoa jotakin tai sitten ei saa sanottua. En silloin saanut sanottua Raimolle, että minusta tuntui siltä kuin meillä ei ole enää olisi äitiä (Inki) eikä isää (Raimo) koululla. Ollimme tästedes omillamme.

Raimo tunnetaan urheilu-, suunnistus- ja luontoihmisenä. Työkaverit muistivat Raimoa eläkeläisen ”selviytmisspakkauksella”. Erämiehen repusta löytyi lähes kaikki tarpeellinen eräreissua varten. Mukana tietenkin kartta, jossa reitti Tunkkarin koululle merkitty selvästi punaisella.

Kollega Ulla Nygård Pulkkisen koululta ojensi muistoksi pienen pulpetin.

Raimo on tehnyt merkittävää työtä koulun ja kylän eteen. Olisiko meillä liikuntasalia tai luistelukaukaloa jos Raimo ei olisi ollut aktiivisesti mukana viemässä näitä asioita eteenpäin? Olisiko meillä viihtyisä koulupiha? Olisiko koululla yhteistyötä tämän lehden kanssa? Ja kuinka monta kertaa Raimo onkaan ollut mukana puolustamassa kouluamme!

Kiitos kaikesta Raimo ja onnellisia eläkepäiviä!

Teksti ja kuvat:
Paula Rita

Raimo, Inki ja Lilja Luoma kahvipöydässä.

Mitä kuuluu kyläyhdistykselle?

Moni voi kysyä, millaista toimintaa Tunkkarin Tuulet -kyläyhdistyksessä on ollut viime vuosina. Onhan pian kulunut kymmenkunta vuotta siitä, kun yhdistys näkyi Tunkkarin toimintapiha -hankkeen kautta ja keräsi ihmisiä talkoisiin oman koulun pihan liikuntapaikkoja ja viihtyisyyttä kohentamaan.

Viime vuosina on toimitettu resurssien mukaisesti, vedetty vähän henkeä ja pidetty hankkeissa välivuolia. Toimintapihan rakenteita on ylläpidetty, tehty aloitteita, toimitettu tämän kylälehdessä taustayhteisönä, tehty seinäkalentereita ja tuettu Tunkkarin koulun leirikoulurahastoa. Anungin ladun kunnossapito on myös kyläyhdistyksen vastuulla kunnan antaman tuen turvin.

Kylän keskeinen sijainti valtatievarressa ja teiden risteyksessä on johtanut useisiin kyläyhdistyksen aloitteisiin, jotka ovat myös menneet läpi tai ovat parhaillaan menossa eteenpäin. Aloite yhdessä Varilan kylän kanssa Kaustisen–Vetelin välisestä kevyen liikenteen väylästä sai viitisen vuotta sitten huomiota lehdessäkkin. Yhdistyksen kannanotolla saattoi myös olla vaikutusta ohjata turvekuljetuksia Lumppiosta välttämään Tunkkarin kylän suuntaa ja Siltalantien käyttöä. Laaksotörmäntien valaistuksesta Emäntäkouluntieltä valtatielle 13 yhdistyksestä lähtenyt aloite johti pian valojen syyttymiseen tällä etenkin koululaisten käyttämällä tien pätkällä. Yhdessä muiden kyläyhdistysten ja -toimikuntien kanssa tehtiin vuosi sitten aloite Veteli–Vimpeli-tien kunnostamisesta.

Tunkkarin Tuulet -kyläyhdistys on useampana vuonna kokoontunut Tunkkarin koululle pitämään vuosikokousta ja paistamaan makkaraa toimintapihan grillikatoksella.

Viime vuoden puolella vuosikokouksessa päätettiin selvittää kuluvan vuoden aikana mahdollisuudet Tunkkarin toimintapiha -hankkeen jatkamiseksi koulurannan osalta. Tunkkarin koulun ulkorakennusta tulisi parantaa ja rakennukseen voisi tulla myös yhdistykselle varastotilaa. Jäsenmaksut pidetään ennallaan (5 €/henk. ja 10

€/perhe). Varoja toimintaan pyritään hankkimaan mm. seinäkalenterin avulla. Suunnitelmassa on yhteinen tapahtuma kyläläisille mahdollisesti yhteistyössä kunnan kanssa. Alkukesästä kokoonnutaan yleiseen kokoukseen koululla ja grillikatoksella, jonne kutsutaan erityisesti uusia kyläläisiä.

Vuosikokouksessa päätettiin myös pohjustaa Tunkkarin Tuulet ry:n hallituksen ”sukupolvenvaihdosta” toimintavuoden 2011 aikana.

Hallituksessa toimivat tällä hetkellä: **Matti Vatka** (pj.), **Kristiina Pynssi** (rahastonhoitaja), **Hannu Salo** (sihteerri), **Ann-Marie Haapasalo**, **Vesa Tunkkari**, **Markku Saarenpää** (varajäsen) ja **Jarmo Finnilä** (varajäsen).

Kankaan eli Klaavun talot

Klaavunkangas kirkon kupeessa

Historiaa

Klaavunkangas on yksi Ylivetelin kylän vanhimpia rekisteröityjä asuinpaikkoja.

Vuoden 1549 veroluettelossa Vete-linjoen länsipuolella oli neljä taloa. Koskela (pappila), Läspä, Kangas (Klaavu) ja Torppa.

Klaavunkangas-nimi juontaa kankaalla olleen talon toiselta isännältä Klaus Juhonpojalta.

1700-luvulla Klaavunkankaalla oli kaksi taloa Ylitalo ja Alitalo ja peltoja oli pelkästään jokirannoilla. Kirkon länsipuoli oli vielä metsän vallassa. Nykyiset suvut tulivat Klaavulle 1800-luvun alkuvuosina.

Kirkon suojassa

Kirkolla on aina ollut keskeinen sija Klaavunkankaan elämässä.

Klaavulaiset ovat eläneet mukana kirkonkellojen soitossa niin surussa kuin illossakin.

Monet Klaavun isännät ovat toimineet kellojen soittajina. On laskettu kuolinkellojen soitosta, onko vainaja nainen, mies vai lapsi ja minkä ikäinen.

Lauantain ehtookellojen soitto rauhoitti ja pysäytti arjen työn.

Kun kirkon vierä pelloilla oltiin heinätoïssä ja alkoi kuulua kellojen soitto, lyötiin hei-

Vetelin kirkko

nähangot maahan ja heinien seivästys päättyi siihen paikkaan. Tästä ei saanut tinkiä.

Antintalo

Antintalo – vaalea talo Kirkkotanhuon risteysessä

Talon ensimmäinen isäntä Anders Andersinpoika Broända(s. 1785)Teerijärvellä tuli Klaavulle v 1807 rengiksi Erkki Erkinpoika Kankaan taloon. Viihtyi hyvin Vetelissä ja haki kävelymatkan päästä Torpasta vaimokseen Maria Danielintytär Torpan. Heidän talonsa valmistui v. 1818. Tämä vuosiluku on kaiverrettu Antintalon vintin ovenpäälle hirteen ja paljas-tui esille v. 1976 tehdyn remontin aikana.

Kaksi seuraavaa isäntää olivat nimeltään Antti Kankaita. Heidän vaimonsa olivat Torpasta ja Puusaaresta.

Neljäs isäntä oli Aleksanteri Kangas, Ali, (s.1874).

Aleksanteri Kangas, Ali

Mielikuvissani näen hänet vieläkin talon pihamaalla ja pajan luona astelemassa, vaikka hänen kuolemastaankin on kulunut jo 52 vuotta. Hän oli minulle työn sankari.

Hänellä oli monipuoliset käden taidot. Siihen aikaan järjestettiin lusikan ja kapustan tekokilpailuja, Ali oli niissä mestari. Hevosten reet, kärkyt ja länget olivat Alin tekemiä.

Hän oli myös suutari ja teki paljon kenkiä ainakin omalle perheelleen ja näitä lestejä on laatikollinen liiterin vintillä. Hänellä oli oma 1800-luvulla tehty paja, jossa hän takoi kaikki maa- ja kotitaloudessa tarvittavat työkalut ja tarve-esineet. Niitä on edelleenkin runsain määrin talon liiterin vintillä seinille näytteille ripustettuna ja hyllyille laitettuina.

Tallella on vieläkin omatekoiset hammaspihdit, joilla Ali näppärästi nykäisi kylän ihmisiltä kipeytyneet hampaat pois.

Sunnuntaina Ali pukeutui parhaisiin vaatteisiinsa. Mustat suorat housut, liivi, valkoinen paita ja tumma kravatti ja päässä musta hattu. Oli lepopäivän aika

ja aika mennä kirkkoon. Virsikirja kädessä, hieman kumaraisessa asennossa vakaasti astellen hän tuli kirkkoon ja aina istuutui samalle paikalle, keskikäytävän oikealle puolelle, poikkikäytävän ensimmäiseen penkkiriviin. Paikka tuskin koskaan oli tyhjänä. Muisto elää.

Alin jälkeen tilanpitoa jatkoivat Eino ja Rauha Kangas. Heidän poikansa Jorma puolisonsa Liisan kanssa viljelee nykyisin Antintaloa hevostilana.

Jorma Kangas

Antintalon pikkutupa – SANFREEN TALO, Elinan talo

Pikkutupa on rakennettu todennäköisesti 1860-1870 luvulla. Pikkutuvan rakentaja on ilmeisesti Antintalon rakentajan Anders Broändan s. 1785 poika I. Antti Kangas s. 1814 ja hänen poikansa Matts, Johan ja Antti s. 1843.

Vuosisadan vaihteessa pikkutuvassa asuivat asiakirjojen mukaan ainakin Antintalon erieläkkeelle siirtyneet isäntä Antti Kangas vaimonsa Leena Kaisa Joonaantytär Puusaaren kanssa.

Vuonna 1902 jaettiin Antintalo kahteen osaan. Lämpän puoleinen osa Antintalon pelloista tuli Aleksanderille eli Alille ja toisen puolen talosta sai Oskari vaimonsa Ruusan kanssa. Pikkupuolella asui jonkin aikaa myöskin Matti Kangas s.1881 eli "Maalari-Matti".

Vain kaksi vuotta jaon jälkeen mummu Leena Kaisa kuoli ja kolme vuotta myöhemmin Antti-tuta.

Pian näiden tapahtumien jälkeen Oskarin osuus Antintalosta tuli myyntiin ja sen osti Matti Toivola.

Klaavunkankaalle oli Torpasta tullut Sanfreed Kan-

gas s.1881 avioitunut Tilda Klemolan kanssa ja rakentanut pienen talon perheelleen. Koska Senfreella oli suurempi perhe, kuin Toivolan Matilla, he vaihtoivat taloja keskenään ja Antintalon pikkutuvasta tuli SANFREEN TALO. Sanfreed laajensi taloa teemmällä siihen peräkamareita ja mm komean kuistin.

Sanfeella ja Tildalla oli yhdeksän lasta ja useimmat heistä jäivät Veteliin asumaan ja perustivat tänne perheensä. Sanfreed kuoli vuonna 1962.

Talon seuraava isäntäpari oli poika Väinö ja vaimonsa Agda. Heillä oli lypsykarjaa ja lisäksi Väinö teki sähkötöitä. Lapsista Hillikka meni naimisiin Kullervo Laasasen kanssa. Harri oli sähköinsinööri ja hänellä oli ensimmäisestä avioliitosta poika, Kimmo, joka asuu Ruotsissa.

Nykyään talossa asuu yksin Harrin entinen vaimo Elina Kitinoja. Hän oli Vetelin eläinlääkärinä vuosina 1973 ja 1988.

Jorma Kangas

Soitinverstas

Asun Klaavunkankaan Kirkkotanhuonon risteyksessä. Olen muuttanut Klaavunkankaalle 1990-luvun alussa ja asunut lähes yhtäjaksoisesti siitä lähtien Kirkkotörmässä. Äitini on lähtöisin täältä ja niin olen ”ajautunut” siten suvun paikalle.

Rakentelen ja korjailen jousisoittimia sekä kieli-soittimia, niistä erityisesti kanteleita. Se perintö tulee isäni puolelta. Toimenkuvaani kuuluu lisäksi eri soittimien ja soitintarvikkeiden maahantuonti niin kielet, soitinkotelot, jouset, jousisoittimet, kitarat ym. soittimet ja tarvikkeet.

Soitinrakennus tuli harrastuksiin kouluiässä ja armeijan käytyäni alkoi opiskelu 1980-luvun puolenvälissä Ruotsin kansainvälisessä viulunrakennuskoulussa. Opettajina oli mm. saksalaiset soitinrakennusmestarit ja amerikkalainen Zygmuntowicz, joka opetti restaurointia koulussa monet vuodet.

Hänen oppinaan pääsimme myös Stradivarius-viu-

lujen saloihin, koska hänellä on johtava asema korjauksissa ja tutkimuksissa Stradivariussoittimissa USA:ssa.

Sygmuntowiczin restauroimaa Stradivarius-viulua saimme kuunnella viime syksyn Sibelius-kilpailussa amerikkalaissoittajan käsissä.

1990-luvun alussa suoritin viulunrakentajan ammattitutkinnon, ja samana vuonna aloitin oman soitinrakennushommani Kirkkotörmässä. Vuonna 2005 rakensin uudet viihtyisät tilat niin jousisoittimien kuin kanteleenkin rakenteluun, korjauksiin ja restaurointiin. Aika kuluu päivittäin soittimien parissa ja harrastukset limittävät työtä sopivasti. Välillä on hyvä käydä luonnossa kuvaamassa ja hiihtelemässä. Hiihtelemässä käynkin useasti Anungissa ja alkutalvesta latuni kulkee Kiviveden kautta umpi-hangessa.

Jussi Laasanen

Aika kuluu päivittäin mm. kanteleita korjaten ja rakentaen.

Ritvan ja Miikan talo

Entinen Vetelin terveydenhoitaja Ritva Kangas (Laasanen) asuu yhdessä nuorimman lapsen, Miikan, kanssa kahdestaan kotitalossa. Ritva on eläkkeellä ja isä-Erkki kuoli v. 2009.

Lapsista Pertti, Aki ja Sanna ovat muuttaneet Etelä-Suomeen, jossa heillä on perheet ja työpaikat. Sanna toimii musiikin lehtorina Tampereella, Aki on metsätalousinsinööri ja on myöskin töissä Tampereella. Anna-Liisa, nyk. Käsäkangas, asuu perheineen Tunkkarilla ja toimii erityissairaanhoitajana Kokkolan Keskussairaalassa. Pertti on rakennusmiehenä

Hyvinkäällä.

Miika on metsätalousinsinööri ja nykyisin lähihoitaja Vetelin vanhustenhuollossa.

Musiikki on kaikille lapsille yhteinen harrastus. He ovat kuoroissa, soittavat viulua, pianoa ja kitaraa. Ritva itse on hyvä kanteleensoittaja, Laasasen sukua kun on. Hän harrastaa myöskin luontokuvausta. Monet hänen ottamansa luontokuvat ovat päätyneet Veteliä käsitteleviin kirjoihin ja lehtiin. Kuoro- ja soittoharrastuksen lisäksi Miika on lintujen rengastaja ja pöllötutkija.

Talon pellot ovat vuokralla ja nykyisin osaksi myytävänä. Eemeli ja Saima Kankaan aikainen vihreä talo Torpantien varressa on autiona. Tämä talo on tietojen mukaan pulkkislaisten rakentama ja se on siirretty nykyiselle paikalleen Neston tuvan takaa vuonna 1892. Kaunis tuparakennus kuuluu erottamattomasti Klaavun tienvarseen.

Ritva Kangas

Mallunmutka

Marja-Liisa Ahosen talon Mallunmutkan paikalla oli vielä sotien jälkeen Tiltan-Antin talo.

Paikka tuli Väinö Läspän ja Ellin omistukseen ja heidän nuorin tyttärensä Marja-Liisa Ahonen rakensi siihen talon "Mallunmutkan".

Lapsista Jukka-Pekka asuu Kainussa ja Maarit Heikkilässä.

Toivola

Sanfreed Kankaan rakentama talo, joka tuli vaihtokaupalla Matti Toivolalle 1900-luvun alussa.

Matti Toivolalla ja vaimollaan Kristiinalla ei ollut omia lapsia mutta kasvattina oli Elli Siponkoski. Elli

oli Matin veljen ja Kristiinan sisaren tyttö.

Elli meni naimisiin Ilmari Tunkkarin kanssa vuonna 1920. Heillä oli kahdeksan lasta, joista talossa asuu tytär Pirkko Kielaankangas poikansa Keijon kanssa.

Toivola ja Eskon talo

Eskon talo

Toivolan talon alapuolelle Ilmarin ja Ellin lapsista nuorin Esko rakensi perheelleen oman talon. Eskolla ja entisellä vaimollaan Helenalla on kolme lasta Miia, Marko ja Merja. Nyt Esko asuu yksin talossaan.

Toivolan Esko ja Alin Jorma olivat pienestä pitäen parhaat ystävät. Toivolan navetan takana teimme käpylehmille laitumia ja navetoita. Esko toimi suunnittelijana. Hän oli synnynnäinen maanviljelijä. Klaavun isot pojat juoksuttivat meitä keskenämme kilpaa. Lähtö oli Klaavun aitan portaiden kohdalta, siitä kierros raivaajapatsaan ympäri ja takaisin. Tasaväkisiä oltiin. Voittoa tuli sopivasti sekä Eskolle että minulle ja isot pojat olivat taas saaneet sunnuntaipäivän ratoksi ilmaista hupia ja nauroivat sisälään meidän urheiluhengelle. Juoksuttivat meitä pikkuklupuja huvikseen.

Eskon nuoruusvuosien harrastuksiin kuului torvimusiikki. Ylikonstaapeli Jorma Lönmark perusti Veltiin 1950-luvun loppupulella torviseitsikon, johon kuuluivat Klaavun nuorista pojista Esko soitti II B-kornettia, Jorma I B-kornettia ja Harri Es-kornettia.

Takalan Erkki kertoi vuosikymmeniä myöhemmin, että kun hän asui Lönmarkin talossa vaimonsa Martan kanssa, hän löysi talon vintiltä Lönmarkin muistivihkon, ja siihen oli kirjoitettu "Klaavun pojat kehittyvät törkiän äkkiä trumpetin soitossa."

Niin, kyllähän se "Lönni" "sen meillekin aikanaan sanoi.

Nuorisoseura, näytelmät ja ennenkaikkea purppuri oli Eskon alaa. Tytöt ne aina kehuivatkin, kuinka hyvä tanssija Esko on.

*Aukeaman jutut kokosi
Jorma Kangas*

Joonaantalon tarina

Vanha Joonaantalo Nestori-isännän ajoilta.

Tässä talossa syntyi 1940 Joonaan Jussin Nestorin Heikki. Nestori ja Senja olivat Heikin vanhemmat. Heikki oli kahdeksanlapsisen perheen nuorin. Tuli aika Senjan ja Nestorin siirtyä eläkkeelle. Isäntäväki olisi halunnut luovuttaa talon vanhimmalle pojalle Hannekselle ajan tavan mukaan. Hannes sairastui eikä halunnut isännäksi ja niinpä hänen veljestään Veikosta tuli talon isäntä. Heikki lähti opiskelemaan Raahen Porvari- ja kauppakouluun ja avioitui 1965 Helenan kanssa.

Opiskelun jälkeen Heikki ja Helena perustivat Kainuuseen Säästöpankin taloon paikkakunnan ensimmäisen valintamyymälän. Näin oli tarkoitus jatkaa,

mutta toisin kävi. Veikko isäntä kuoli sydänkohtaukseen ja talo jäi ilman isäntää. Ainoaksi vaihtoehdoksi jäi, että Heikki ja Helena jatkavat tilanpitoa. Perheeseen kuuluivat siinä vaiheessa äiti Senja, Heikin sisarukset Hannes, Eevi ja Mikko. Pieneksi jäänyt kotitalo koettiin korjauskelvottomaksi ja niin rakennettiin talo, johon kaikki mahtuivat.

Joonaantalo oli perinteinen kotieläintila. Navetas-
sa oli karjaa ja pelloilla viljaa ja heinää. Töitä riitti. Heikki ja Helena miettivät voisiko elannon hankkia muulla, kuin karjanpidolla, sillä se ei tuntunut ”omalta jutulta”. Lopulta tultiin siihen tulokseen, että mansikkahan se on. Suonenjoella käytiin ”vakoilu-

Heikin sisarukset Mikko, Kaisu, Veikko, Eevi, isä Nestori, äiti Senja, Vilho, Anni ja Hannes. Keskellä Heikki.

Vuonna 2002 tilan jatkajiksi tulivat Heikin ja Helenan vanhin tytär Riitta Aki puolison kanssa. Musisoi-
vaan perheeseen kuuluvat lisäksi lapset Esteri, Samuel, Otto ja Eetu. Kuvassa uusi ”Joonantalo”.

Kankaan talot

Heikki ja Helena viettävät eläkepäiviään museon takana Pääskylässä.

reissulla”, siellä ystävystyttiin, saatiin rohkaisua ja hyviä neuvoja. Kun ensimmäiset mansikantaimet istutettiin 1977 tuumasi naapuri Ilmari isäntä: ”Kylä Nesto kääntyis haurashan jos tietäis, että talon parhaat pellot panhan mansikalle”. Näin arvostettua mansikanviljelyä tuolloin oli.

Niinpä niin. Ei se ollut itsestäänselvyys Heikillekään. Heikki puolusteli mansikanviljelyä sillä, että omat tyttäret saavat kesätyöpaikan mansikkamaalta. Töitä riitti myös monelle muulle nuorelle. Enimmillään mansikkaa oli 11 ha, joka työllisti jopa 60 nuorta.

Mansikanviljely oli rankkaa hommaa ja ammattitaitoa kysyvää. Työhuiput keskittyivät lyhyelle ajanjaksolle. Siksi oli kullanarvoista, tilalla oli luotettavia ja hyviä työntekijöitä. Yksi näistä oli Tunkkarin Pentti, joka joskus herätteli aamulla talonväkeä huikkaamalla, että ”eikö kaffi oo vielä valamista”. Jos halla uhkasi kukinta aikaan, kuten usein tapahtui, olivat Pentti ja Läspän Kalevi aina valmiita auttamaan mansikkamaan kastelussa öisin. Myöhemmin tuli kuvioon ilmaistyyövoimaa nimeltä vävyt.

Myöhemmin molemmille Helenalle ja Heikille löytyi työmaa Lähivakuutuksesta ja kenttäsiirkelitoimintaa harjoitettiin 1974 alkaen. Perämiehenä alusta alkaen Läspän Kalevi.

Heikki ja Helena Kangas

Luminen pakkastalvi muovasi kylän maisemaa...

Kuvat: Aino ja Hannu Salo

Alakoulu 1938-1939

Kunnanvaltuusto perusti vuonna 1937 Kainun piiriin, Tunkkarille alakoulunopettajan viran.

Tässä kuvassa on alakoulu 1938-1939, opettaja on sama kuin edellisenä vuonna eli Aino Elisabeth (Liisa) Sirola. Oppilaat edessä vasemmalta Arvo Pynssi, Paavo Leponiemi, Hannu Tainio, Esko Hohenthal ja Heimo Tunkkari. Takana vasemmalta Erkki Luoma, Inkeri Pynssi, Hilikka Tunkkari, Anna-Maija Hohenthal, Anja Mäntysaari ja Marjatta Luoma.

Tunkkarin alakoulun I-II luokan oppilaat (1940-41) opettajansa Liisa Sirolan kanssa.

Koulukuvan vas. pulpettirivissä toisen luokan oppilaat, taaimmaisina Helinä Virtaluoma ja Aarno Kinnunen, seuraavina Erkki Laaksonen ja Martti Luoma, Eeva Källström ja Reino Ylioja, Ulla Leponiemi ja Pentti Järvi, Martta Koivukoski ja Anni Pynssi. Oikealla ensimmäisen luokan puolella taaimmaisina Iiris Peipponen ja Katri Tunkkari, Mirjami Luoma ja Martti Tunkkari, Ilmari Peipponen ja Eero Jurvanen, edessä Ritva Pekkala ja Jorma Ollikainen. Martti Tunkkari muisti, että kuvan kävi ottamassa hänen koulukaverinsa Erkki Laaksosen isä.

**Pyhäkoululaisia
Luomalla n. 1937–38**

Opettajat vasemmalta Ilmari Tunkkari, Martta Luoma, Aino Läspä, Betta Läspä (Kujala) ja Nestori Kangas.

Oppilaat eturivistä vasemmalta alkaen Teuvo Pekola ja Mirjami Luoma samana päivänä syntyneet, sitten Tuovi Pekola, Marjatta Luoma, Irma Kujala ja Ritva Kangas, Irman takana Toivo Pekola ja hänestä oikealle veljekset Erkki, Heikki, Martti ja Esko Luoma. Heikin takana Veikko Kangas ja Eskon takana Vilho Kangas.

Loput kaksi riviä vasemmalta oikealle Ilona Luoma, Mertta Puusaari Läspästä, Eila Heikkilä, Eeva Läspä, Irja Kujala, Eevi Kangas, Lilja Läspä, Elsa Heikkilä, Eeva Källström, Hilikka Kangas, Maili Läspä, Kaisu Kangas, Anni Pynssi, Teuvo Kujala ja Pentti Pekola.

Tunkkarin piirin pyhäkoululaisia opettajineen 1930

Opettajat vasemmalta Saimi Tunkkari, Vieno Pynssi, Aini Alanen ja istumassa Juho Heikki (Hintriikki) Tunkkari.

Pyhäkoululaiset keskirivistä vasemmalta Kaino Siltala, Tuulikki Siltala, Aino Tunkkari, Enni Tunkkari, Antto Tunkkari (Kevari) ja kaksi tuntematonta.

Eturivistä vasemmalta Tyyne Tunkkari, Martta Tunkkari, Aila Tunkkari, Terttu Tunkkari, Liisa Tainio, Sylvi Mäntysaari, Kaarina Virtaluoma ja Kirsti Tunkkari.

Kymmenkunta henkilöä yritti turhaan tunnistaa kahta tuntematonta poikaa. Se on merkillistä, sillä heidän joukossaan oli kaksi kuvassa ollutta ja kolme muuta aikalaista. Olisivatko pojat satunnaisia vierailijoita? Esimerkiksi oikealla puolella Heikki Tunkkari, Hintriikki-opettajan pojan Väinön poika, joka kaatui sodassa ja on Kaustisen sankarihaudassa?

Lukijat voivat nyt auttaa. Vihjeenä voidaan sanoa, että koska vieressä oleva Kevarin Antto on kuvassa seitsenvuotias, tuntemattomien pitänee olla vuosina 1924-26 syntyneitä. Lisäksi heidän pitää olla lähteisillä Pappilan- ja Veiskonluoman väliseltä alueelta, sillä ne olivat pyhäkoulupiirin rajat.

Matti Joonanpoika Tunkkari eli Kevarin
Matti lastenlastensa keskellä 1939

Lapset vasemmalta Erkki Tunkkari, Pentti Pynssi, Kirsti Pynssi, Osmo Pynssi, Leena Tunkkari, Matti Tunkkari, Anna-Liisa Tunkkari ja Inkeri Pynssi.

Neljä sukupolvea
Mäntysaarella

Kuvassa Geela Kellokoski, Helmi Mäntysaari ja Sylvi Huntus sylissä Jorma Huntus.

Angela (Geela) Kallentytär Kellokoski syntyi 1871 Perhossa, Geelan puoliso oli Nikodemus Juhonpoika Kellokoski entinen Birling Kurikasta (1864-1903), heillä tytär Helmi, s. 1902 Perhossa. Geela-leski muutti Veteliin 1917 poikansa Valde Kellokosken kanssa, joka sitten hukkuu Ilmarisen tuhossa Itämerellä 1941.

Helmin puoliso oli Jalmari Leanderinpoika Mäntysaari e Rauma ja heillä tytär Sylvi.

Sylvin puoliso oli Aimo Huntus ja heillä poika Jorma Huntus.

TEHOKKUUS TURVAA TULEVAISUUDEN

Atria®

Lihantuottajan paras turva nyt ja tulevaisuudessa on omissa käsissä oleva kustannustehokas teollisuus.

Atria on Itikka osuuskunnan tuottajien tulevaisuuden tae.

Siksi Atrian kilpailukyvyistä on huolehdittava herkeämättä. Nyt on aika investoida naudan teurastukseen. Vuoden 2012 lopussa meillä on käytössämme nykyaikaisin ja tehokkain nautateurastamo koko Pohjoismaiden mittakaavassa.

Atria on varma markkinakanava, joka on sitoutunut kotimaiseen lihaan. Atria tytäryhtiöineen on myös vastuullinen toimija, joka kantaa mallikkaasti yhteiskuntavastuunsa ja huomioi omissa toiminnoissaan myös eläinten hyvinvoinnin.

Itikka osuuskunta tarjoavaa jäsenilleen monia rahanarvoisia etuja. Lisänä Atria-ketjun vahvuudet: A-Rehu tarjoaa edulliset ja tuottavat rehuratkaisut. A-Kauppa toimii netissä kellon ympäri. AtriaNauta, AtriaSika ja AtriaSiipi ovat tuottajan vahva kumppani arjen työssä.

Lisätietoa puhelimitse 020 472 7111 tai www.atrianauta.fi, www.atriasika.fi, www.a-rehu.fi

ITIKKA
OSUUSKUNTA

www.itikkaosuuskunta.fi